

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1526/06
17.01.2007. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća Jasminke Stanojević, Vesne Popović, Mirjana Grubić i Ljiljane Ivković - Jovanović, članova veća u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik advokat AB, protiv tuženih BB, čiji je punomoćnik advokat BA i Republike Srbije, koju zastupa Republički javni pravobranilac, radi utvrđivanja, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Kragujevcu Gž. 984/05 od 14.12.2005. godine u sednici održanoj 17.1.2007. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Kragujevcu Gž. 984/05 od 14.12.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Kragujevcu P. 3077/01 od 25.11.2004. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kragujevcu P. 3077/01 od 25.11.2004. godine, stavom prvim izreke, odbijen je tužbeni zahtev kojim je tužilja tražila da se utvrdi da tužena nema pravo svojine na nepokretnostima opisanim u delu izreke, te da se briše uknjižba tužene na ovim nepokretnostima. Stavom drugim izreke odbijen je tužbeni zahtev kojim je tužilja tražila da se utvrdi da ona ima pravo svojine sa udelom od 1/4 idealnog dela kuće u Kragujevcu u ulici VV na kp. broj aa i pravo korišćenja sa istim udelom na kp. broj aa i na kp. broj vv kao zk. telo 2. i zk. telo 3. sa pravom korišćenja ovih parcela upisanih u zk. ul. gg KO DD, što su tuženi dužni da priznaju i da trpe uknjižbu tužiljinog prava u zamljišnim knjigama po osnovu ove presude. Poslednjim stavom izreke tužilja je obavezana da tuženoj Republici Srbiji isplati 17.550,00 dinara na ime troškova parničnog postupka.

Presudom Okružnog suda u Kragujevcu Gž. 984/05 od 14.12.2005. godine, žalba tužilje je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv pravosnažne presude donete u drugom stepenu tužilja je blagovremeno izjavila reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 368. ranije važećeg ZPP-a koji se primenjuje na osnovu člana 491. stav 4. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 125/04), Vrhovni sud je našao da je revizija osnovana.

Nalazeći da tužilja tužbom traži da se utvrdi da ima pravo svojine na spornoj kući i pravo korišćenja na navedenim nepokretnostima na osnovu rešenja Sreskog suda u Kragujevcu O. 2906/34 od 20.5.1936. godine, iza smrti pok. PP, koji je umro __.191__ godine, prvostepeni sud je utvrdio da su zaostavštinu pok. PP bivšeg iz __, pored njegove supruge, nasledile i njegove sestre EE i ĐĐ, sa udelima od po 1/2. Tužilja je unuka pokojne ĐĐ po kćerki pok. ŽŽ rođenoj ZZ. Takođe je utvrđeno da je PP, rođen __ 18__ godine, rešenjem Opštinskog suda u Kragujevcu Ov. broj 26/97 od 23.11.1998. godine, proglašen umrlim, a kao dan njegove smrti se smatra __.19__ godine. Tužena je kao njegova prauka oglašena za njegovog naslednika pravosnažnim rešenjem Opštinskog suda u Kragujevcu O. 92/99 od 17.6.1999. godine, a na imovini koja je predmet tužbenog zahteva u ovoj parnici. Tužena je u posedu ovih nepokretnosti.

Polazeći od ovih činjenica, nižestepeni sudovi su zaključili da je pravo tužilje da zahteva zaostavštinu pok. PP, raspravljenu po rešenju Sreskog suda O. 2906/34 od 20.5.1936. godine, zastarelo u rokovima predviđenim od dana stupanja na snagu Zakona o nasleđivanju ("Službeni list FNRJ", broj 20. od 11.5.1995. godine), pošto je ostavilac umro pre stupanja na snagu ovog Zakona. Po odredbi člana 144. ovog Zakona, pravo zahtevati zaostavštinu naslednika ostavioca zastareva prema savesnom držaocu za godinu dana od dana kada je naslednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine, a najdalje za deset godina, računajući za zakonskog naslednika od smrti ostaviočeve, a za testamentalnog naslednika od proglašenja testamenta. Prema nesavesnom držaocu ovo pravo zastareva za dvadeset godina. Prema stavu nižestepenih sudova, ovo pravo je zastarelo i u smislu odredbe člana 28. Zakona o osnovama svojinsko pravnih odnosa, budući da tužena ima pravni osnov za sticanje prava svojine na spornim nepokretnostima.

Navedeno stanovište sudova se za sada ne može prihvatiti jer u dosadašnjem postupku nisu utvrđene sve relevantne činjenice za pravilnu primenu materijalnog prava i zakonitu odluku o tužbenom zahtevu u ovoj parnici.

Pre svega, rokovi zastarelosti na koje se pozivaju nižestepeni sudovi odnose se na sanaslednike istog ostavioca, a ne i na treća lica koja nisu ni u kakvom nasledno-pravnom odnosu bilo sa ostaviocem ili njegovim naslednikom. Nižestepeni sudovi utvrđuju da je tužena naslednik pok. PP po osnovu rešenja Opštinskog suda u Kragujevcu O. 92/99 od 17. juna 1999. godine, koje je doneto u postupku raspravljanja njegove zaostavštine. S obzirom da tužilja nije bila učesnik tog postupka, nije vezana materijalno pravnim pravosnažnošću ovog rešenja, te je

tužnja nije bila osnovni tog postupka, nije vezana materijalno pravnom pravosnažnošću ovog rešenja, te je aktivno legitimisana da u parnici osporava nasledna prava tužene ostvarena u tom postupku, odnosno pravo svojine koje je tužena stekla kao naslednik. Tužilja upravo u ovoj parnici osporava tuženoj pravo nasleđa, između ostalog tvrdeći da tužena nije ni u kakvom srodstvu sa pok. PP, čija zaostavština je raspravljena rešenjem Sreskog suda u Kragujevcu iz 1946. godine. Dakle, u momentu donošenja rešenja Opštinskog suda u Kragujevcu 1999. godine, imovina koja je kao zaostavština pok. PP raspravljena tim rešenjem, prešla je na njegove naslednika i to u momentu njegove smrti, te nije mogla biti predmet ponovnog raspravljanja u ostavinskom postupku. Kako sva ova pitanja nisu u potpunosti razjašnjena, ne može se osnovano zaključiti da li u konkretnom slučaju ima mesta primeni navedenih rokova zastarelosti i u odnosu na čiju zaostavštinu se imaju primeniti s obzirom na tvrđenje tužilje da je pravo svojine na spornim nepokretnostima u određenom udelu stekla kao naslednik svoje majke.

Sudovi se nisu bavili ni pitanjem državine na ovim nepokretnostima, kao i od kada je tužena u državini tih nepokretnosti, i dali je savestan držalac, jer postojanje rešenja o nasleđivanju kojim je pravnosnažno utvrđeno njeno nasledno pravo, samo po sebi, ne govori u prilog njene savesnosti. Iz tih razloga ne mogu se prihvatiti ni razlozi nižestepenih sudova u pogledu postojanja pravnog osnova za sticanje prava svojine tužene u smislu člana 28. Zakona o osnovnim svojinsko – pravnih odnosa.

U ponovljenom postupku, prvostepeni sud će utvrditi i razjasniti činjenice i okolnosti na koje je ukazano, a od kojih zavisi i zakonita odluka u ovoj parnici.

Na osnovu člana 395. stav 2. ZPP-a, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća

sudija

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

ljm